

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ НАУК
Кафедра політології і державного управління**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету суспільних наук

/Остапець Ю.О./

«28» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Політологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Академічна доброчесність та організація наукової діяльності**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **05 Соціальні та поведінкові науки** спеціальності **052 Політологія** освітньої програми «**Політологія**».

Розробник: Сурніна-Далекорей О.А., доцент, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології і державного управління.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри

політології і державного управління

протокол №10 від «27» червня 2024 р.

Завідувач кафедри Ключкович А.Ю.

Схвалено науково-методичною комісією **факультету суспільних наук**

протокол № 08 від «27» червня 2024 р.

Голова науково-методичної комісії Попадич О.О.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-ий	1-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин: для денної форми навчання: 2,4 аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 46	1-ий	1-ий
	Лекції:	
	24	8
	Практичні (семінарські):	
	20	4
Вид підсумкового контролю: залік	Індивідуальна робота (курсіві)	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	46	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та організація наукової діяльності» є розвиток культури та популяризація цінностей академічної доброчесності серед студентів УжНУ, забезпечення базових знань з академічної доброчесності та вироблення навичок якісного академічного письма студентами.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ІК - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій і методів політичної науки.

Загальні компетентності:

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності..

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним..

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології..

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки.

СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.

СК03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах

СК04. Здатність застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.

СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.

СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.

СК08. Здатність конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.

СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефаківців.

СК12. Здатність до виконання політико-проектувальних, організаційних і консультаційних функцій з метою забезпечення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, політичних суб'єктів і громадських організацій різного рівня.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Політологія», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	ПРН-01
Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.	ПРН-03

Вміти використовувати інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.	PH-05
Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки	PH-08
Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	PH-09
Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	PH-10
Застосовувати інструментарій нормативної та емпіричної політичної теорії, політичної методології, порівняльної та прикладної політології, міжнародних та глобальних студій у фаховій діяльності.	PH-11
Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	PH-13
Застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності	PH-14
Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.	PH-15
Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.	PH-16
Проводити експертизи та виконувати консультаційні функції для органів державної влади та органів місцевого самоврядування, політичних суб'єктів і громадських організацій національного і міжнародного рівня.	PH-20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Академічна доброчесність та організація наукової діяльності**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр PH
Мати сформовані уявлення про роль і місце академічної доброчесності у науковій та освітній діяльності; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності .	PH-01
Розвинути вміння критичного аналізу ситуації з позиції доброчесності.	PH-03
Підтримувати відкриті та інклюзивні канали комунікації відповідно до принципів доброчесності.	PH-05
Використовувати на практиці фаховий категорійно-понятійний апарат, знати основні поняття і фундаментальні цінності академічної доброчесності.	PH-08
Мати уяву про академічну доброчесність як один з фундаментальних принципів сучасної освітньо-наукової діяльності; розуміти важливість особистої етики, чесності та відповідальної поведінки у фаховій діяльності.	PH-09
Усвідомлювати універсальну цінність і важливість академічної доброчесності у всіх культурних контекстах, сприяти усвідомленому вибору доброчесної поведінки.	PH-10
Визнавати вплив академічної доброчесності на загальну цілісність та авторитет освітньо-наукової системи, володіти методами формування культури академічної доброчесності у фаховій діяльності.	PH-11
Визнавати та цінувати різні точки зору, досвід та внесок. Завжди діяти у професійній діяльності з позицій академічної доброчесності та професійної етики.	PH-13
Знати складові системи внутрішнього забезпечення якості освітньої і наукової діяльності у ДВНЗ «УжНУ» та якості вищої освіти України.	PH-14
Використовувати сучасні інформаційні технології для виявлення ознак плагіату в академічних текстах.	PH-15
Вміти представляти підсумки виконаної роботи, оформлених відповідно до наявних вимог і норм академічної доброчесності.	PH-16

Сприяти культурі академічної доброчесності у фаховому середовищі, знати і використовувати заходи щодо порушення правил академічної доброчесності в університеті.	PH-20
--	--------------

4. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- залік;
- модульна контрольна робота;
- усні відповіді під час практичних (семінарських) занять;
- аналітична довідка, навчальна дискусія як форм індивідуальної роботи студента.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виступ на практичних (семінарських заняттях), підготовка до навчальної дискусії, написання аналітичної довідки.

Форма модульного контролю оцінювання: письмова контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна (індивідуальна) робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	50	100
5	10	5	10	10	10		

T1, T2... - теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна (індивідуальна) робота					Модульна контрольна робота	Сума
T7	T8	T9	T10	T11	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2... - теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30	5	30
Навчальна дискусія	1	20		
Аналітична довідка			1	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	8	100	7	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Мінімальний поріг для допуску до модульної контрольної роботи становить 10 балів. Модульна контрольна робота складається з трьох запитань описово-аналітичного характеру.

Перше і друге запитання покликані оцінити знання з тематичної проблематики відповідного модулю, яка надавалася на лекціях і обговорювалася на семінарських заняттях. Залежно від обсягу, послідовності викладу і орієнтуванні у тематичному матеріалі, перше запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 10 балів.

Третє питання модульної контрольної роботи має творчо-аналітичний характер. Залежно від обґрунтованості аргументів і суб'єктивних висновків студента з визначеної проблематики, третє запитання модульної контрольної роботи максимально може бути оцінене у 20 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «*Положення про порядок та методичку проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті*» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання студентів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;
- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;
- виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;
- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;
- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, Fx) – виставляється студенту, який:

виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту заочної форми навчання, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;
- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;
- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		диференційована	недиференційована
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Організація наукової діяльності

Тема 1. Наука та наукові дослідження

Виникнення та еволюція науки. Система наукових знань та її основні елементи: теорія, гіпотеза, поняття, наукові методи, наукова діяльність. Наука – соціально значуща сфера людської діяльності. Пізнання об'єктивного світу – головна функція науки. Характеристика процесу наукового пізнання. Наукове дослідження як форма здійснення і розвитку науки. Класифікація наук. Категорії наукових досліджень: фундаментальні і прикладні. Наукові школи в науках. Історичні форми науки упродовж століть. Наука на сучасному етапі. Науково-технічна революція (НТР) як передумова перетворення науки в продуктивну силу виробництва. Головні ознаки та характерні риси сучасної НТР. Масштаби наукових досліджень в умовах НТР. Вплив наукових знань на рівень розвитку техніки і технології в умовах НТР. Диференціація та інтеграція як закономірні тенденції розвитку науки. Наука, культура, бізнес. Наука та технології в ХХІ ст. Комп'ютеризація науки. Штучний інтелект та розвиток науки.

Тема 2. Організація наукової діяльності в Україні

Організаційна структура наукових досліджень в Україні. Державна система організації і управління науковими дослідженнями в Україні. Організаційні сектори науки в Україні. Наукові товариства та їх роль в розвитку науки і популяризації наукових знань. Студентські наукові товариства, їх організація і діяльність. Наукові ступені і вчені звання в Україні. Порядок присудження наукових ступенів і вчених звань. Форми підготовки наукових працівників. Особливості та підходи до атестації наукових працівників в зарубіжних країнах. Національна академія наук України – найбільший центр наукових досліджень в країні. Історія НАН України від початку її заснування по наш час. Академік В. І. Вернадський – перший президент Української академії наук. Внесок академіка Б. Є. Патона в розвиток української та світової науки. Академік Анатолій Загородній – президент НАН України. Структура і кадровий потенціал НАН України. Науково-дослідні інститути та галузеві академії наук.

Тема 3. Організація та проведення наукового дослідження

Вимоги до проведення наукового дослідження. Послідовність проведення наукового дослідження. Науковий напрямок, проблема і тема наукового дослідження. Вибір теми дослідження. Ознайомлення із станом обраної теми дослідження. Уточнення теми і складання програми дослідження. Обґрунтування теми, дослідження, його актуальності та новизни. Методологічний апарат наукового дослідження. Мета та завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Умови забезпечення адекватності обраних методів дослідження його меті та завданням. Логіка наукового дослідження. Складання календарного плану робіт. Гіпотеза дослідження. Систематичне накопичення дослідних матеріалів. Зведення і опрацювання результатів дослідження. Теоретичний аналіз та літературне оформлення результатів дослідження. Упровадження в практику та оцінювання теоретичної й практичної значущості результатів дослідження. Експеримент як складова частина наукового дослідження. Комп'ютеризація експериментальних робіт. Роль особистості науковця у проведенні дослідження.

Тема 4. Обробка та оформлення результатів наукового дослідження

Форми узагальнення результатів наукових досліджень: усний виклад, тези доповіді, реферат, наукова стаття, науковий звіт, авторська і колективна монографії. Вимоги до їх змісту та оформлення. Методи зведення й обробки результатів експериментальних досліджень. Складання списку літературних джерел. Вимоги до оформлення наукових праць. Письмове оформлення наукової праці. Виразність і мова тексту наукової праці. Правильність застосування наукової термінології. Цитування у тексті наукової праці. Види посилань на використані літературні джерела. Пояснення зв'язку тексту з посиланнями. Спрощення бібліографічних описів у посиланнях. Транслітерація. Завершення і представлення результатів наукового дослідження. Вибір форми представлення результатів наукового дослідження. Показники оцінювання результативності проведеного дослідження. Рецензування завершеної наукової роботи. Методика написання та вимоги до публікації в фахових виданнях.

Тема 5. Види науково-дослідної роботи студентів

Навчально-дослідна робота студентів та її основні завдання: забезпечення інтеграції навчальних занять і науково-дослідної роботи студентів; створення умов для розкриття і реалізації особистісних творчих здібностей студентської молоді; відбір талановитої молоді, яка виявила здібності та потяг до наукової та педагогічної діяльності; розширення масовості і підвищення результативності участі студентів у науковій діяльності; розвиток наукових зв'язків закладів вищої освіти як в Україні (внутрішня мобільність), так і в країнах близького і далекого зарубіжжя (міжнародна мобільність). Можливі рівні самореалізації студентів у навчально-дослідній діяльності. Діяльність студентів у проблемних групах, проблемних студентських лабораторіях, наукових конференціях. Творча діяльність студентів в конкурсах наукових студентських робіт та олімпіадах як на рівні вишу, так і на всеукраїнському та міжнародному рівнях; виступах на радіо, телебаченні, на сторінках преси. Конкурс дипломних робіт як форма участі в науково-дослідній роботі: загальні положення, організація проведення конкурсу, критерії якості дипломних робіт, відзначення переможців. Студенти спеціальності «Політологія» – організатори проведення міжнародних наукових конференцій в Ужгородському національному університеті.

Тема 6. Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти

Курсова, бакалаврська, дипломна, магістерська роботи. Загальна характеристика. Структура, обсяг та оформлення кваліфікаційних робіт. Послідовність написання кваліфікаційної роботи. Вступ до роботи та його композиція. Основні складові вступу. Написання тексту роботи та оформлення висновків. Мова роботи та відповідність її нормам сучасної української мови. Цитування й переказ. Вимоги до скорочень. Висновки. Підготовка до захисту та захист кваліфікаційних робіт. Процедура захисту. Типові помилки в написанні та оформленні кваліфікаційних робіт: зміст роботи не відповідає плану; сформульовані розділи (підрозділи) не відбивають реальну проблемну ситуацію; мета дослідження не пов'язана з проблемою, сформульована абстрактно і не відбиває специфіки об'єкта і предмета дослідження; автор не виявив самостійності, робота являє собою компіляцію або плагіат; не зроблено глибокого і всебічного аналізу сучасних офіційних і нормативних документів, нової спеціальної літератури; аналітичний огляд вітчизняних і зарубіжних публікацій з теми роботи має форму анотованого списку і не відбиває рівня досліджуваної проблеми; не розкрито зміст та організацію особистого експериментального дослідження; кінцевий результат не відповідає меті дослідження, висновки не відповідають поставленим завданням; у роботі немає посилань на першоджерела або вказані не ті, з яких запозичено матеріал; бібліографічний опис джерел у списку літератури наведено довільно, без додержання вимог державного стандарту.

МОДУЛЬ 2. Доброчесність у науковій роботі

Тема 7. Академічна доброчесність у вищій освіті

Тлумачення поняття «академічна доброчесність». Історія «академічної доброчесності». Вивчення причин обману Г'ю Гартшорном і Марком Меєм. Дослідження університетських систем запобігання студентській нечесності в США. «Cornell Value Study». Дослідження Вільяма Бовера про студентську нечесність і контроль коледжів за нею. Лонгitudне дослідження студентського шахраювання в коледжах Дональда МакКейба і Лінди Клеб Тревіно. Міжнародний центр академічної доброчесності (ICAI).

Сучасне розуміння академічної доброчесності. Академічна доброчесність як складова забезпечення якості вищої освіти. Академічна доброчесність як основа сталого розвитку університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти. Проблема інформування здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників з питань сутності та процедур дотримання академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками ВНЗ. Академічна доброчесність в умовах дистанційного навчання. Проблема підтримки академічної доброчесності та протидії академічній недоброчесності у закладах вищої освіти.

Тема 8. Морально-етична та правова природа академічної доброчесності

Доброчесність як морально-етична цінність. Чесність як обов'язкова основа викладання, навчання, дослідження і роботи у вищій школі. Довіра як необхідна база для академічної роботи. Справедливість як ключовий фактор при формуванні етичних комісій. Повага в академічному середовищі. Відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності під час навчання, викладання та здійснення наукових досліджень. Відвага як цінність академічної доброчесності. Принципи академічної доброчесності в «Європейській хартії дослідників» та «Європейський кодекс академічної доброчесності».

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності в Україні. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 (стаття 42). Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16.01.2020 (стаття 43). Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти, лист МОН від 26.10.2017 р. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо), лист МОН від 15.08.2018 р. Запобігання окремих проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності : Аналітична записка, лист МОН від 20.05.2020 р. Про належну якість дисертаційних досліджень, лист МОН від 11.06.2020 р. Документи і звіти з академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Про академічну доброчесність : проєкт Закону України. Положення про академічну доброчесність в «Ужгородському національному університеті».

Тема 9. Порушення академічної доброчесності та шляхи запобігання їм

Позитивні практики доброчесності в освітньому процесі. Практики запобігання порушенням доброчесності. Основні види порушення академічної доброчесності. Академічний обман. Академічний плагіат. Форми плагіату в академічному середовищі (Україна та світ). Відмінність академічного плагіату й помилок цитування. Самоплагіат. Академічне шахрайство. Фабрикація. Фальсифікація. Різновиди фабрикації та фальсифікації даних у наукових дослідженнях. Списування. Причини списування. Контрактне виконання або аутсорсинг завдань. Конфлікт інтересів і хабарництво. Корупція у ВНЗ. Тиск. Необ'єктивне оцінювання як свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти. Саботаж. Зовнішні та внутрішні причини саботажу.

Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності. Наслідки і форми за порушення академічної доброчесності. Антикорупційна складова в навчанні сучасного університету. Виховні та дисциплінарні санкції. Програма «антиплагіат». Сучасні системи перевірки академічних текстів на плагіат у світі: WCopyFind, Viper, Urkund, PlagScan, Unicheck. Загальна схема перевірки академічних робіт на плагіат.

Способи запобігання списуванню. Формування у здобувачів вищої освіти системи мотивації до навчання, яка виключає використання плагіату. Індивідуалізація завдань як шлях запобігання списуванню. Функціонування комісії з питань академічної доброчесності у закладах вищої освіти. Проведення опитувань учасників освітнього процесу як інструмент боротьби з академічною нечесністю.

Тема 10. Основи академічного письма та право інтелектуальної власності

Основні засади академічного письма. Сучасне поняття академічної грамотності та її структура. Навички академічного письма: академічна грамотність, інформаційна грамотність, міжкультурна грамотність. Концепція «персональний процес – практика – публічний продукт» у створенні академічних текстів. Поняття «текст» і «академічний текст». Організація та технологія роботи з академічним текстом. Види академічних текстів. Цілісність академічного тексту. Моделі академічного тексту. Центральна модель базового академічного письма. Інформаційно-бібліотечний супровід при створенні академічних та наукових текстів із дотриманням принципів академічної доброчесності. Національні правила оформлення бібліографічних посилань (чинний ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»). Правила підготовки рукописів для публікації з додержанням етики цитування. Посилання та цитування в науковому тексті. Вимоги МОН України щодо посилань та цитування.

Авторське право та інтелектуальна власність. Поняття та зміст права інтелектуальної власності. Правила використання об'єктів інтелектуальної власності. Законодавство України про інтелектуальну власність. Особисті немайнові та майнові авторські права. Строк дій авторського права. Підтримка прав інтелектуальної власності в цифровому середовищі, інструменти і практика охорони.

Тема 11. Академічна доброчесність в УжНУ

Формування культури академічної доброчесності в закладі Освіти. Академічна доброчесність в УжНУ. Положення про академічну доброчесність ДВНЗ «УжНУ». Принципи академічної доброчесності УжНУ: верховенство права, законність, соціальна справедливість, науковість, професіоналізм та компетентність, партнерство і взаємодопомога, відкритість й прозорість, відповідальність. Політика академічної доброчесності в УжНУ. Етичні норми академічної діяльності науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти УжНУ. Заходи з попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності в УжНУ. Антикорупційні програми УжНУ. Відповідальність за недотримання норм та правил академічної доброчесності в УжНУ. Комісія з питань академічної доброчесності та етики ДВНЗ УжНУ. Матеріали з питань академічної доброчесності в УжНУ – Інфо-центр (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/26469>).

5.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Наука та наукові дослідження	7	2	2			3
Тема 2. Організація наукової діяльності в Україні	7	2	2			3
Тема 3. Організація та проведення наукового дослідження	8	2	2			4
Тема 4. Обробка та оформлення результатів наукового дослідження	6	2				4
Тема 5. Види науково-дослідної роботи студентів	7	2	2			3
Тема 6. Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти	8	2	2			4
Разом	43	12	10			21
Модуль 2						
Тема 7. Академічна доброчесність у вищій освіті	9	2	2			5
Тема 8. Морально-етична та правова природа академічної доброчесності	9	2	2			5
Тема 9. Порушення академічної доброчесності та шляхи запобігання їм	11	4	2			5
Тема 10. Основи академічного письма та право інтелектуальної власності	9	2	2			5
Тема 11. Академічна доброчесність в УжНУ	9	2	2			5
Разом	47	12	10			25
Разом за семестр	90	24	20			46

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Модуль 1						
Тема 1. Наука та наукові дослідження						5
Тема 2. Організація наукової діяльності в Україні		2				5
Тема 3. Організація та проведення наукового дослідження						7

Тема 4. Обробка та оформлення результатів наукового дослідження					5
Тема 5. Види науково-дослідної роботи студентів		2			5
Тема 6. Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти		2			10
Тема 7. Академічна доброчесність у вищій освіті		2			10
Тема 8. Морально-етична та правова природа академічної доброчесності					7
Тема 9. Порушення академічної доброчесності та шляхи запобігання їм		2			7
Тема 10. Основи академічного письма та право інтелектуальної власності					7
Тема 11. Академічна доброчесність в УжНУ		2			10
Разом за модуль		8	4		78
Разом за семестр		8	4		78

5.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наука та наукові дослідження	2	
2	Організація наукової діяльності в Україні	2	
3	Організація та проведення наукового дослідження	2	
4	Обробка та оформлення результатів наукового дослідження		
5	Види науково-дослідної роботи студентів	2	2
6	Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти	2	
7	Академічна доброчесність у вищій освіті	2	
8	Морально-етична та правова природа академічної доброчесності	2	
9	Порушення академічної доброчесності та шляхи запобігання їм	2	
10	Основи академічного письма та право інтелектуальної власності	2	
11	Академічна доброчесність в УжНУ	2	2
Разом		20	4

5.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Наука та наукові дослідження	3	5
2	Організація наукової діяльності в Україні	3	5
3	Організація та проведення наукового дослідження	4	7
4	Обробка та оформлення результатів наукового дослідження	4	5
5	Види науково-дослідної роботи студентів	3	5
6	Написання і захист кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти	4	10
7	Академічна доброчесність у вищій освіті	5	10
8	Морально-етична та правова природа академічної доброчесності	5	7
9	Порушення академічної доброчесності та шляхи запобігання їм	5	7

10	Основи академічного письма та право інтелектуальної власності	5	7
11	Академічна доброчесність в УжНУ	5	10
	Разом	46	78

5.5. Індивідуальне завдання

Індивідуальна робота студента з курсу «Академічна доброчесність та організація наукової діяльності» включає:

Перший модуль: Проведення навчальної дискусії «Антикорупційне навчання та заходи щодо попередження порушень академічної доброчесності у ВНЗ». Передбачається, що студенти виступають в якості експертів та повинні заздалегідь якісно підготуватися до цієї ролі. Робота в групах, обговорення.

Індивідуальне завдання може бути оцінене максимально у 20 балів.

Другий модуль:

Варіант 1: для виконання індивідуального завдання – **аналітичної довідки**, студенту пропонується дослідити особливості популяризації культури академічної доброчесності в Ужгородському національному університеті, проаналізувати до яких заходів вдається УжНУ з метою розвитку та популяризації цінностей академічної культури та утвердження високих морально-етичних якостей учасників освітнього процесу, яку роль в цьому відіграють внутрішні нормативні та регламентуючі документи університету. Обсяг аналітичної довідки повинен становити у друкованому варіанті до 10 сторінок із дотриманням вимог до написання та оформлення наукових студентських робіт (шрифт, інтервал, поля, нумерація тексту).

Варіант 2: Пройти курс на платформі «ВУМ ONLINE»: «Академічна доброчесність в університеті» <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

Свідченням успішного завершення курсу буде отримання сертифіката, який потрібно надіслати на електронну пошту викладача

Індивідуальне завдання може бути оцінене максимально у 20 балів.

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

В умовах використання формату онлайн-навчання із застосуванням мережі Google Meet та середовища E-learn названі засоби, методи та форми визначаються за домовленістю зі здобувачами і в залежності від зручного виду взаємодії, застосовуються з допомогою існуючих функцій групових чатів та відеоконференцій.

Для ефективного засвоєння тематики є можливість демонстрації необхідних матеріалів на робочому столі комп'ютерного технічного засобу під час занять і семінарів. Зокрема, у разі потреби, під час онлайн-заняття можна надати доступ до свого екрану, щоб показати презентації або іншу тематичну інформацію на робочому столі.

Планування лекційних і практичних (семінарських) занять, модульних контрольних робіт, звітування за індивідуальну та іншу передбачену програмою роботу зі студентами, а також підсумкова перевірка знань у формі іспиту здійснюється заздалегідь за допомогою прив'язки до Google-календаря. Синхронізація запланованих заходів виконується автоматично на всіх зручних для їх проведення пристроях.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Академічне письмо: навч. посібник / Уклад. Ревуцька С.К., Зінченко В.М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
2. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності / упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2019. 41 с.
3. Положення про академічну доброчесність в "Ужгородському національному університеті". URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>
4. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. Стаття 42. Академічна доброчесність. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*, 2017, № 38-39, ст.380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти: лист МОН № 1/9-565 від 26.10.17 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/npa/5a1fe9d9b7112.pdf>

Допоміжна література

1. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення серед молодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н. Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І. О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. 169 с.
2. Академічна доброчесність. Аналітичний звіт та рекомендації : аналітична записка / уклад.: І. Єгорченко, М. Серебряков ; Проект «Підтримка організацій-лідерів у протидії корупції в Україні «Взаємодія!». 2018. 37 с.
3. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд "Міжнарод. фонд. дослідж. освіт. політики"; за заг. ред. Т.В.Фінікова, А.Є.Артюхова. Київ; Таксон, 2016. 234 с.
4. Академічна доброчесність: виклики сучасності / Збірник наукових есе учасників наукового стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 1 – 13.10.2018). Варшава, 2018. 162 с.
5. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. *Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки»*. 2013. Вип. 16. С. 241–248.
6. Забезпечення академічної доброчесності здобувачів вищої освіти в навчальному процесі в умовах дистанційного навчання / Г. Дивнич, Н. Гайдай, О. Бирюк. *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки*. 2021. Вип. 14-15. С. 175-178.
7. Ковальова А. Проблеми академічного плагіату та авторського права у цифровому просторі України. Спеціальні історичні дисципліни: питання теорії та методики: зб. наук. пр. Київ, 2013. Ч. 2. С. 61–71.
8. Кузьменко А. О. Історія становлення академічної доброчесності у закладах вищої освіти України. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2021. № 3. С. 167-172
9. Назаровець С., Борисова Т. Відкритий доступ до наукових цитувань : практичний посібник [препринт]. Київ : ДНТБ України, 2019. 33 с.
10. Ходаківський Є.І. Інтелектуальна власність: економіко-правові аспекти: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2014. 276 с.
11. Плагіат у студентських роботах: методи виявлення та запобігання: метод. посіб. Дніпропетровськ: ДНУ імені Олеся Гончара, 2013. 44 с.
12. Тихонкова І.О. Список літератури наукової статті – важливий індикатор якості статті (як не мати зайвого клопоту з його оформленням). *Наука України у світовому інформаційному просторі: [зб. наук. пр.] / НАН України*. Київ, 2015. Вип. 11. С. 100–106.

13. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. 320 с.
14. Цокур О.С. «Кодекс честі» в системі вищої освіти США. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. 2009. Вип. 150. С. 57–62.
15. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Дроздов В. 20 порад щодо написання академічних текстів та представлення результатів дослідження. URL: https://library.kname.edu.ua/images/images/Akademichne_Pysmo.pdf
2. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: <https://saiup.org.ua/resursy/3459-2/>
3. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
4. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-ofconduct_en.pdf 4.
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>
7. Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681. URL: http://library.khmnu.edu.ua/?page_id=5019
8. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#Text>
9. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. <http://www.saiup.org.ua/>
10. Реалізація принципів академічної доброчесності в закладах вищої освіти України. *Освітологічний дискурс*. 2021 № 2. С. 77-90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2021_2_8

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 2024 / 2025 н.р. без змін; зі змінами (Додаток 1).
(потрібне підкреслити)

протокол № 1 від «02» вересня 2024 р. Завідувач кафедри [підпис] Кириченко А.Ю.
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

ЗМІНИ

у робочій програмі навчальної дисципліни «Академічна доброчесність та організація наукової діяльності»

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності..

ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним..

ЗК05. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології..

ЗК07. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК08. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.